

De oude Bolsjewieken en de Gestapo

Van de R.C.P. (Trotzkisten) ontvingen we een aantal afschriften van brieven, door die partij gezonden aan minister Schermerhorn, aan den Russischen openbaren aanklager en aan den Nederlandsen dito te Neurenberg.

De Trotzkisten eisen in de brief aan den Russischen openbaren aanklager, dat, nu hij beschikt over de archieven van de Gestapo en over honderden tonnen in Duitsland in beslag genomen schriftelijk materiaal, hij de bewijzen voor de dag zal brengen, dat de oude Bolsjewiki, en in het bijzonder Trotsky, met de Gestapo betrekkingen onderhielden en dat b.v. Trotsky in 1934 Hess te Kopenhagen ontmoette.

In de beruchte Moskouse „bekenenis“-processen, werden de oude bolsjewisten veroordeeld, o.a. wegens een z.g. overeenkomst met de Hitlerregering, om samen de Sovjet-Unie te verbrijskelen en grote delen daarvan aan Duitsland uit te leveren.

Er zijn wel geringer dingen door den Russischen aanklager in het Neurenberger proces aan de Duitse beklagden verweten, maar de aanklacht over de intetijd

in Moskou „bewezen“ feiten, moet nog altijd komen. Ze zal niet komen. De Russische aanklager zal er wel heilig voor oppassen, in een omgeving met zoveel dwarskijkers, over zulke „feiten“ te reppen, laat staan daar de Stalinse manier van „bewijzen“-voering te demonstreren.

Toch is in zekere zin het Neurenbergse proces daardoor een revisie-proces van de Moskouse processen. Door niet met bewijzen te komen, door Hess en anderen niet van samenwerking met Trotsky te beschuldigen, door zelfs geheel over die zaak te zwijgen, wordt tijdens dit proces, ongewild, het bewijs geleverd, dat de Moskouse „bekenenis“-bewijzen vervalsingen waren. Vervalsingen, om de kameradenmoord op de oude medewerkers van Lenin als terechtstelling te doen voorkomen.

ACTIE DER VROUWEN

Op 29 Januari j.l. hield de Enschedese Huisvrouwenbond een openbare vergadering, als inzet van een grote activiteit en strijd der gehele Enschedese arbeidersbevolking voor een beter levenspeil. Ondanks het slechte weer waren honderden vrouwen naar de vergadering opgekomen. De

sprekers en sprekers behandelden, elk weer van een andere kant, het grote probleem van de nood der arbeidersklasse en de strijd, die de vrouwen hebben te voeren voor een betere samenleving. Het levensmiddelenpakket, dat wil zeggen het levensmiddelengebrek, dat de heersende klasse voor de werkers dwingend vaststelt, door de hoge prijzen en lage lonen. De verwijfeling waartoe de maatregelen van die klasse speciaal de arbeidervrouwen brengt. En de noodzaak van actief verzet, dat zich moet richten op het in actie komen van de arbeiders in de bedrijven.

De eenheid, die als een diep besef bij de arbeiders, mannen en vrouwen, leeft, en die zich uitte in de hulp aan de stroom van duizenden terugkomende slachtoffers van het fascisme, in de eerste weken na de oorlog, moet in de gemeenschappelijke nood van nu met de daad verwezenlijkt worden.

Er werd aandachtig geluisterd en telkens nadrukkelijk instemming betuigd met het gesproken. De voorzitter en verschillende sprekers uit de leden zelf, gaven in duidelijke woorden weer, dat het de Enschedese vrouwen ernst is, als zij zeggen dat zij de ellende niet langer verdragen willen. Een resolutie, waarin de eisen der vrouwen, o.a. een minimum-weekloon voor de arbeiders van 45 gulden, nog eens worden genoemd, werd aangenomen en besloten werd, deze aan de regering te zenden. Maar het voornaamste was: Er werd besloten, hoe de vrouwen aan deze eisen kracht zouden bijzetten. Door niet alleen de vrouwen van Enschede op te roepen, voor die eisen massaal te demonstreren, maar door ook de arbeiders in de fabrieken te bewerken en van hen te eisen, dat zij deze actie ondersteunen, door tijdens de demonstratie algemeen de machines in de fabrieken stop te zetten.

die van de Gestapo. Wij kunnen niet anders zeggen, dan dat deze Gestapo-lieden vertoond worden zoals ze waren. Hier worden niet, als in verscheidene andere oorlogsfilms, de Duitsers uitgebeeld, maar het is, ons inziens juist een verdienste, deze beperking tot de Duitse politieambten, wier bestaatswijze we ook in Nederland hebben leren kennen.

Er is getracht een spannende speelfilm van te maken. En dat is gelukt. De weergegeven conspiraties en de verzetsdaden tegen de bezetters, de tegenzitten van de Gestapo, die waren zoals ze zijn moesten, hebben ons geen ogenblik verveeld. Het spel is over het geheel zeer goed en de bouw van de film beter dan van de producten, welke we tot nu toe van de Nederlandse industrie te zien kregen.

Wie zich interesseert voor oorlogs-spionage, vernuftige schuilplaatsen in 'n groot kasteel (waar het ook tijdens de bezetting aan volle sigarenkisten, noch aan champagne ontbreekt), het dodelijke spel met revolvers, het verbergen van Britse piloten en hun bevrijding uit 'n Duits lazaret, het optreden (niet altijd „onberispelijk“) van goedgeklede en goed-gemanierde dames en heren in dienst van de Belgisch-Engelse Geheime Dienst; en wie de herinnering wil verlevendigen aan de methoden en de mentaliteit van de Duitse politie, zal door deze film niet worden teleurgesteld.

Wie meer wenst, zal dit ook in deze film niet vinden.

16 Februari 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 7

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

„Proletariërs aller landen, verenigt U!“

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postbus 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

De blinde Godin....

Justitia, de Godin van het Recht, is blind. In ieder geval behoort tot haar beroepsattributen, waarmee ze zich gaarne voor en in de gerechtshoven laat portretteren, naast de weegschaal, de blinddoek. Ondanks haar hoge ouderdom (ze oefende in de Oudheid reeds haar beroep uit) verdragen haar houding en gestalte de eeuwige jeugd, waarin de dochters en zonen van de klassieke godenhemel zich verheugden. En men zou wel eens de ogen willen zien, die zij achter de blinddoek verbergt. Zouden ze glimlachen als de éne kant der schaal omlaag, de andere omhoog gaat? Zou ze de uitslag wel zien? Want werkelijk blind is ze toch niet, de strenge dame. Ze is alleen geblinddoekt. Twijfelaars beweren zelfs, dat de blinddoek doorzichtig is en dat ze door de witte stof heen het ginzenden der godin konden zien. Anderen weer protesteren tegen deze voorstelling van Justitia, die toch zou moeten zien, om te kunnen oordelen. Mag Justitia blind zijn, of moet ze kunnen zien? Moet ze misschien een soort oogkleppen dragen, evenals de paarden, om noch rechts, noch links afgeleid te worden? Zij heeft het niet gemakkelijk, de arme godin. Zij moet een symbool zijn voor iets, dat niet bestaat, voor het recht. Men kan van haar zeggen wat Schiller zei van Wallenstein:

„Door der partijen gunst en haat
verward
dwaalt haar karakterbeeld door
de historie.“

Het recht, geschreven en ongeschreven, is de maatstaf, waarnaar ons doen, ons nalen en onze gedachten, volgens de opvattingen der op het ogenblik geldende maatschappelijke orde, gemeten worden. Of, om bij het beeld van onze zogenaamde blinde godin te blijven, ons gedrag gewogen wordt. En als dat, wat we doen of laten of zelfs maar denken, niet overeenkomt met het normale gewicht van een ordentelijken burger in de maatschappij, als we te licht of te zwaar zijn, dan beweegt het wijzertje van de weegschaal. En als er bij ons onder- of overwicht geconstateerd wordt, moeten we betalen. Wij betalen volgens een tarief, in geld, in

maanden of jaren vrijheidsberoving of zelfs met ons leven.

De Blinde Godin heeft haar tarief in het verloop van haar lang leven vaak gewijzigd. Op haar vrije dagen legt ze blijkbaar haar bescheiden ambtskleding af en verkeert in de betere kringen der maatschappij, waarmee ze door familiebanden en wederzijdse sympathie nauw verbonden is. Zij verkeerde reeds aan de hoven der koningen en in de paleizen der patriërs en liet zich bij feestelijke gelegenheden bijzonder graag door haar priestercollega's aan tafel begeleiden. Zij is door alle tijden heen trouw gebleven aan haar oude liefde voor deftige huizen en goede keukens. Want in vertrouwelijke gesprekken met de groten dezer aarde heeft ze alles geleerd, wat ze voor de uitoefening van haar moeilijk beroep nodig heeft. Ze heeft alles ijverig genoteerd, wat haar in het verloop van duizenden jaren in haar zeker niet dove oren gefluisterd is. Menigmaal heeft ze daarbij ook de glimlach vertoond, die de twijfelaars door de blinddoeken heen menen te zien. Want ze is niet dom en heeft een uitstekend geheugen, dat ze uit tienduizenden aantekeningen, verzameld in dikke folianten, te hulp kan komen. Zij weet nog, hoe haar op een feestavond in het oude Rome, op een vergevorderd uur, door een machtigen man van die tijd, toegeroepen werd: „Fiat Justitia, pereat mundus“, wat we willen vertalen als: „Lieve de justitie, ook al gaat de wereld ten onder.“

Jammer eigenlijk, dat Justitia geen memoires schrijft. Wat zou ze ons niet allemaal kunnen vertellen. Zij heeft het meegemaakt, dat de lijfeigenen boer, die van het landgoed van zijn heer enige vruchten meenam, met de dood gestraft werd. Zij heeft het meegemaakt, dat vadermoeders tot koning gekroond werden. En zij zat aan bij de rechtbank, toen de brandstapels van de Inquisitie brandden. Zij kent ook het geheim van haar eeuwige jeugd. Want ze weet beter dan ieder ander, dat de maatschappij in de wisseling van haar ontwikkeling altijd een nieuw „recht“ instelt, dat altijd weer van zichzelf

beweert voor de gehele toekomst van kracht te zijn en de „eeuwig geldige“ grondslagen der zedelijkheid te verwerkelijken.

Justitia weet mee te delen van de wisseling van alle begrippen. Er waren tijden, waarin de mensen het eigendom konden zijn van een ander. Men noemde ze toentertijd slaven. Wie hen doodde, beging geen moord. Hij vernietigde andermans eigendom en was tot vergoeding verplicht. Wie zijn eigen slaaf doodde was evenmin strafbaar als één van ons, die zijn onbruikbaar geworden gereedschap vernietigt. In de lijvige boeken, waarin Justitia de maatschappelijke orde-reglementen bewaart, lezen we in, en dikwijls tussen de regels, de gehele vooruitgang der geschiedenis, die wij steeds, terecht, schetsen als de verandering van haar arbeidswijze en arbeidsverdeling.

De verandering der klasseheerschappij, verustend op de verandering der productiewijze, heeft niet slechts de inhoud van het recht bepaald. Ze heeft ook daar, waar Justitia als straffende godin optreedt, het doel van het recht steeds nieuw omschreven. De straf moet vergelden, hij moet afschrikken, hij moet opvoeden. Of: de straf moet de daad treffen of den dader, of beiden. Al naar de materiële verhoudingen van de maatschappij en de op hen berustende opvattingen, wordt de strijd om het recht gevoerd. In onze moderne tijd zijn er geen slaven, tenminste niet in de oude zin van het woord. Er zijn slechts vrije mensen, met en zonder kapitaal. Die zonder kapitaal zijn verplicht te leven (zelfmoord is in Engeland bijvoorbeeld strafbaar) om te kunnen werken, als ze willen. En over het algemeen willen ze, omdat ze moeten. En ze moeten, omdat ze geen kapitaal hebben. Zo verkopen ze in vrijheid hun arbeidskracht aan de kapitaalbezitters, aan wie het arbeidsresultaat van de gehele werkdag toebehoort, omdat zij het loon betalen en de bezitters zijn van de arbeidsmiddelen. Hieruit ontstonden rechtsverhoudingen en ontstaan steeds nieuwe rechtsverhoudingen. Doel van de maatschappelijke arbeid is de rentabiliteit van het geïnvesteerde kapitaal. Wie dit doel in gevaar brengt, is een rechtsverkrachter, hij wordt op velerlei wijzen bestraft, al naar de uitwerking van zijn ge-

FILM

Soldaten ZONDER UNIFORM

Films worden vervaardigd uit commerciële overwegingen; eerzucht van een z.g. film-producer of een „ster“ is bijzaak en de kunst te dienen (dat is: het beste en mooiste dat in de mensen van 'n bepaald tijdvak leeft, tot uitdrukking te brengen, in een vorm, die hart en geest beroert) staat bij de film welhaast geheel op de achtergrond.

'n Commercieel doel hebben eveneens de zogenaamde tendensfilms, waaronder de oorlogs-rolprenten, die tenslotte toch weer de politiek-economische belangen van bepaalde kapitalistische groepen moeten dienen.

Dat „Soldaten zonder Uniform“ hierop 'n uitzondering zou maken, mocht dus niet worden verwacht. Dit in 't oog gehouden, zijn wij van mening, dat deze film in de dagbladen niet juist gewaardeerd is. Alle verslaggevers waren teleurgesteld; zij hadden van de eerste film over de verzetsbeweging iets groots verwacht. Hoe zo, groots? Dat kon de burgerlijke verzetsbeweging in de bezette gebieden immers niet zijn! Want er stonden niet tegenover elkaar twee klassen, twee onverzoenlijke doodsvijanden, waaruit de allergrootste en ook grootse dramatische spanningen ont-

staan, maar slechts tijdelijke tegenstanders, ideologisch feitelijk niet zo heel verschillend.

Werkelijk „grootse“ films, als de vroegere Pathé-producten, met onderwerpen uit de Franse Revolutie (toch al gecensureerd) en de Russische revolutionaire films uit de tijd vlak na de Russische revolutie, als „Potemkin“; dergelijke grootse vertoningen kan de bourgeoisie niet geven in het uitbeelden van de nationaal-begrensde strijd tegen de bezetter.

„Soldaten zonder Uniform“ scheen ons 'n vrij goed beeld te geven van de burgerlijke verzetsbeweging. Of alles zich precies zo toegedragen heeft, doet niets ter zake: het kon zo geweest zijn. Zeker, de film brengt alleen de activiteit in beeld van 'n kasteelheer en zijn bedienden, 'n dokter, 'n kunstschilder, Engelandvaarders en enige dames van „goede huize“. Het arbeiders-element ontbreekt zo goed als geheel. Maar dat is geen nadeel, want het zou niet bepaald verkwikkend zijn te zien, dat arbeiders of revolutionairen zich in dienst stelden van de Engelse spionagedienst (de Secret Service), die tot taak heeft alles te „liquideren“ wat tegenstander is van het Britse imperium.

Tegenover de activiteit van de gegeven Belgische verzetslieden, staat in de film

drag. Een arbeider, die zijn eigen arbeidsproduct mee naar huis neemt, geldt als een dief. Een arbeider, die korter arbeidstijd en hoger loon eist, geldt als een maatschappelijk-vijandige oproerling, als hij samen met zijn arbeidskameraden de regeling ter hand en de zorgen niet overlaat aan de „bevoegde“ instanties. Op zo'n misdaad staan straffen in verschillende vorm. Loonaftrek, uitsluiting, ontslag, inhouden van ondersteuning, dus „sociale“ strafmaatregelen. Onder zekere omstandigheden, als oorlog, fascisme en dergelijke, wordt Justitia erbij gesleept. Dan staat er gevangenis, „Schutzhaft“, concentratiekamp, wellicht de doodstraf op. Er wordt afgeschrikt en „opgevoed“ en ook nog gewroken.

Men zou uit de opvatting, dat recht klasserecht is, af kunnen leiden, dat het voor de arbeidersklasse hetzelfde is, wat in de wetboeken staat. Wie zo denkt, ziet over het hoofd, dat het recht een wapen der heersende klasse is, dat de blinde godin een collega van Mars, de oorlogsgod, en van Mercurius, de god van de kooplieden en dieven is. Dit recht is niet te „verbeteren“, zoals het kapitalisme, waarop het berust, niet te „genezen“ is. Maar de strijd voor een nieuwe orde, die van het communisme, omvat het gehele gebied van het klasseverzet, evenzeer het verzet tegen de oorlogsvorbereiding als de strijd tegen de aanwending van het klasserecht. De arbeidersklasse kan deze strijd aan het „rechtsfront“ slechts als massastrijd voeren met de argumenten der onderdrukte klasse en met haar strijdtactiek. En zo alleen kunnen wij ons standpunt ten aanzien van de justitie bepalen, zowel tegenover haar gehele principe, als ook t.a.v. haar bijzondere verschijnselen. Het interesseert ons niet, hoe de heersende klasse haar recht tot straffen motiveert, of ze afschrikken, wreken of „opvoeden“ wil, ofschoon reeds deze motiveringen het klassekarakter van het recht duidelijk aantonen. Want wij bestrijden weliswaar niet, dat er misdaad bestaat, wel echter, dat deze misdaad iets anders is, dan het onder bepaalde omstandigheden onvermijdelijk gevolg der heersende klasseorde. Geen straf, die Justitia oplegt verandert iets aan deze orde, geen straf schrikt af en geen straf „voedt op“. Integendeel: de strafjustitie en de strafvoltrekking zijn mede wezenlijke factoren der onderdrukking en uitbuiting en zodoende van het conflict met het geldende recht.

Slechts in verband met deze, onze principiële opvatting, heeft het zin ons uit te spreken over het actuele probleem van de doodstraf. Want het maakt voor ons geen verschil, of mensen, als gevolg van onvoldoende beveiligingsmaatregelen in de mijnen verstikt, door brisantbommen verbrand, met getorpedeerde schepen verdronken, door één van de proletariërs kwalen uitgeteerd, of — „volgens recht en wet“ — geëxecuteerd worden. Uruguay wil geen doodstraf voor de oorlogsmisdadigers omdat het, veertig jaar geleden, de doodstraf afgeschafte heeft. De U.N.O. is ontzet,

de „communistische“ vertegenwoordigers van Rusland en de Oekraïne protesteren heftig, spreken van een belediging der „Verenigde Volken“ en (waarschijnlijk terecht) van fascistische sympathieën van Uruguay, dat schuchter zijn voorstel intrekt.

En zo zitten we midden in het probleem, dat de gemoederen in beroering brengt, of het nu om Neurenberg of Mussert of Blokzijl gaat. Geen communist kan aanhanger zijn van de aanwending van het burgerlijk klasserecht, zonder het standpunt der klasse te verlaten. Iedere communist heeft de plicht, vooral daar aan het verzet der klasse deel te nemen, waar de heersende terreur het scherpst tot uiting komt, waar zijn gevolgen het zwaarst wegen. De doodstraf behoort zonder twijfel tot deze scherpste middelen der klasseterreur. En daarom heeft de arbeidersbeweging terecht steeds gestreden tegen de doodstraf. Maar, zo zal menigeen in het midden brengen, als nu juist de ergste vijanden der arbeidersklasse op de beklagdenbank zitten, een Göring en dergelijk gespuis? Wat dan? Moesten we niet minstens „kunnen“ zeggen, dat het ons om het even is, of de heren elkaar om hals brengen? Hebben de communisten dan de misdaden der massamoordenaars vergeten? Wij hebben in 't geheel niets vergeten en zullen ervoor zorgen, dat het nooit vergeten wordt. Wij vechten ook niet voor het leven der „oorlogsmisdadigers“, maar tegen de misdaad van de oorlog, van de uitbuiting, der onderdrukking. En in deze strijd moeten we de heersende klasse ieder wapen uit de

hand slaan, dat ze tegen ons gebruikt. En één dezer wapens is de doodstraf, ook in de processen tegen de oorlogsmisdadigers, die toevallig behoren tot de verliezende kant.

Niet de arbeidersklasse zit in Neurenberg als rechter, niet de misdaden tegen de mensheid worden daar bestraft, maar de grote fout, de oorlog verloren te hebben. Bestraft door hetzelfde systeem, dat de beklagden vertegenwoordigen, de „oorlogsmisdadigers“. En of ze nu zonder publiek gedood of op nog barbaarser wijze openlijk terechtgesteld worden, geen gesneuvelden van de wereldoorlog wordt hierdoor weer levend, maar de mede-misdaad der berechtende kapitalistenklasse van de andere landen zal hierdoor omgelogen worden in „historisch recht“ der „vrede-zame naties“. Proces en straf zijn vervalsingen, de doodstraf heeft in dit geval nog de bijzondere bedoeling, de medeplichtigen uit de weg te ruimen.

Geen doodstraf beveligt de mensen voor de herhaling, de nog gruwzamer herhaling. Geen proces schrikt af of brengt de waarheid aan het licht. Neurenberg is het alibi voor de heersende klassen der andere landen, en de geestdrift voor de doodstraf voor de Duitse moordenaars van onze klasse in alle landen, ook in Duitsland, moet volgens de wens der regisseurs de stemming voor de gehoorzaamheid tegenover de „onschuldige“ leiders in de overwinnende landen scheppen.

Op alle gerechtsplaatsen echter bloedt het proletariaat.

De Verzetbeweging in Spanje

De „actie van de democratieën tegen Franco“, is al weer enige tijd aan de gang, al blijkt nog niets van enig resultaat. Het Franco-regiem is nog steeds onaangestaan, kortgeleden heeft het zelfs nog enige van zijn binnenlandse tegenstanders ter dood veroordeeld, zonder dat de buitenlandse „democratische“ machten tussenbeide kwamen. Aan de andere kant gaan de onderhandelingen over een eventueel aftreden en een vervanging van Franco, door het „democratische“ offensief tegen Franco-Spanje is niet stopgezet, maar het houdt zich strikt aan de „democratische“ vormen, d.w.z., aan de methoden van diplomatieke druk terwijl ieder beroep op de eigen activiteit van de bevolking angstvallig wordt vermeden.

Dit is geen nalatigheid. Integendeel, het gehele „democratische“ offensief tegen Franco heeft geen ander doel, dan juist deze eigen activiteit van de bevolking te doden. De „democratische“ machten hebben een Spanje nodig, dat zonder moeilijkheden in hun politiek-economisch-militaire blokvorming kan worden ingeschakeld. Daartoe moet het allereerst een krachtige regering bezitten, die de bevolking volledig onder de duim heeft. Het feit, dat het Franco-regiem hiertoe niet in staat is — en thans nu het zijn voornaamste steunpilaren in het buitenland heeft moeten verliezen, nog veel minder in staat zal zijn — is de reden, waarom het moet verdwijnen. Franco heeft de opstandige beweging der „maquis“ wakker gemaakt, die, naar berichten uit de pers, bijna geheel Spanje voor de Franco-troepen onveilig maken. Deze „maquis“ vormen echter niet alleen voor Franco een bedreiging, even gevaarlijk zijn zij voor de „democratische“ machten. Want hun beweging heeft de voortdurende

dreiging van de burgeroorlog in zich en kan voor de geallieerden even gevaarlijk worden, als de opstandige bewegingen in Italië en Griekenland. Daarom ook moet Franco, wiens regiem aan deze beweging voortdurend nieuw voedsel geeft, verdwijnen. En liefst zo geruisloos mogelijk, langs de „democratische“ weg van het voorzichtige, diplomatieke optreden, om gevaarlijke schokken te voorkomen en geen ruimte te geven aan het revolutionaire verzet.

De moeilijkheden, die een dergelijke operatie met zich meebrengt, verklaren waarom hij tot nu toe nog niet is volbracht. En het is duidelijk, dat hij ook niet zal worden volbracht, wanneer niet de druk van de beweging der „maquis“ daartoe dwingt. Want wanneer het Franco zelf zou gelukken, deze beweging volkomen neer te slaan en zijn eigen regiem stevig te grondvesten, zou elke reden van vijandschap van de kant der „democratische“ machten tegenover Franco zijn weggenomen. Het is immers niet het fascistische karakter van het regiem, dat de „democraten“ in het geweer roept. Franco's onmiddellijke buur, het fascistisch geregeerd Portugal, waar de methoden der concentratiekampen al even flegmatiek worden toegepast, als in welk fascistisch land dan ook, is hiervoor het levend bewijs. En wie in de wereld rondkijkt, zal in verscheidene andere landen, waar een heel- of half-fascistische regering de steun der „democratische“ machten geniet, nieuwe bewijzen vinden. De vijandschap der „democraten“ tegen Franco spruit slechts daaruit voort, dat Franco niet in staat is, de binnenlandse orde te handhaven en Spanje economisch te organiseren. Daardoor kan hij nooit een zekere bondgenoot worden. Maar dezelfde oorzaak moet deze buitenlandse mach-

ten ook tegen de Spaanse arbeiders en boeren in het geweer brengen, wanneer deze trachten hun eigen doeleinden te verwezenlijken. De strijd der „democraten“ tegen Franco is niets anders dan de poging, de Spaanse arbeidende massa's direct in de eigen uitbuitingsfeer in te schakelen. Maar van de Spaanse arbeiders en boeren verwachten we iets anders, dan dat zij zich gewillig onder dit nieuwe juk zullen voegen. De strijd der Spaanse massa's beweegt zich niet en heeft zich nooit bewogen, op de beperkte grondslag van „fascisme of democratie“. Het was en is een strijd tegen de uitbuiting in al zijn vormen. Op de Castiliaanse Hoogvlakte, waar het land het eigendom is van de Spaanse grootgrondbezitters, de „grandes“, hebben de boeren te lijden onder een drukkend pachtstelsel. Vaak leidt dit er toe, vooral in tijden van crisis, dat het land braak blijft liggen, terwijl de dorpsbevolkingen van honger omkomen; dit is het natuurlijke gevolg, wanneer de boeren niet in staat zijn de pacht te vernieuwen. Dan proberen de boeren het land in bezit te nemen, waarbij ze collectief, als gehele dorpsbevolkingen optreden: botsingen met de politiemacht der regering, met de „guardias de asalto“ en de „guardias civils“ zijn het gevolg. En ook in andere delen van Spanje komen dergelijke botsingen voor: in Andalusië, waar de dorpsbevolkingen als loonarbeiders werken op de grote plantages van zilverruchten; in Asturië en Estremadura, de mindstrijcken-enz. Dit collectief optreden van gehele dorpsbevolkingen is typisch voor het gehele Spaanse platteland; het is een rechtstreeks gevolg van de wijze, waarop deze bevolking wordt uitgebuit en het ontbreken van individueel klein eigendom van het land. Deze zelfde wijze van optreden in kleine, min of meer gesloten, collectiviteiten, heeft men trouwens ook in de industriegebieden; het ontbreken van een eigenlijke grootindustrie in Spanje, de versnippering der arbeiders over een groot aantal middelsoort en zelfs kleine bedrijven, werkt hieraan mee.

Zoals de strijd hier in het kort werd aangeduid, zo is zij geweest in Spanje, onder perioden van „democratie“ zowel als van „dictatuur“, onder Primo de Rivera, onder Besteiro, onder Azana, onder Lerroux en we mogen aannemen, dat zij ook nu voor een goed deel nog hetzelfde karakter draagt. De wijze, waarop de strijd in de praktijk wordt gevoerd, wisselt natuurlijk met de regeringsvormen. Soms neemt zij de vorm aan van de gewapende opstand in het dorp, soms van het vreedzaam in bezit nemen der landerijen, soms ook voltrekt zich de strijd hoofdzakelijk in daden van individuele terreur, gericht tegen de onderdrukkingssystemen der regering. Thans spelen blijkbaar partisaanbetenden een grote rol. Maar altijd weer is de inzet van de strijd dezelfde: het stukbreken van de onderdrukking en uitbuiting, die wordt uitgeoefend door de machten van het grootgrondbezit, de vernietiging van de macht van de kerk, van het reactionaire militaire, politie- en staatsapparaat, dat direct uit de kringen van adel en geestelijkheid voortkomt, de strijd ook tegen de kapitalistische uitbuiting in industrie- en mijngebieden, die met de uitbuiting in de agrarische districten één geheel vormt.

Het optreden van de arbeiders en boeren in kleine, collectieve eenheden, als dorpsbevolkingen, bedrijfspersonelen of bedrijfs groepen, is kenmerkend voor het verzet, zoals zich dit in Spanje ontwikkelt. De dodelijke vijandschap tegen kerk en staat in Spanje de onbemanterde verdere van de bestaande uitbuiting, is hiervan de noodzakelijke tegenpool. In Spanje kon daardoor geen arbeidersbeweging opkomen, zoals we die in Duitsland b.v. hebben gezien, geen beweging van krachtige, centraal gearganeerde partij- en vakverenigingsorganisaties. De Spaanse arbeiders en boeren hebben steeds gevochten tegen tendensen, die gingen in de richting naar de vorming van een centrale macht, want hun revolutionair verzet was één met de strijd tegen de centrale organisaties van kerk en staat. De kracht van de Spaanse arbeidersbeweging ligt in de grote machtsontplooiing, die direct van de bedrijven uitgaat; in de ontplooiing van de directe actie. Maar deze kracht heeft ook weer als tegenpool een grote zwakte, die blijkt, zodra de strijd verdere organisaties over grotere gebieden of over een groot aantal bedrijven vereist.

Dan blijkt deze organisatie op de grondslag van het anarcho-syndicalisme niet mogelijk te zijn, en dan moet of de beweging aan een tekort aan organisatie te gronde gaan, of de centrale macht van een nieuw gevormde partij zet zich door, niettegenstaande alle anarcho-syndicalistische principes. Wij weten weinig van de organisatie van de tegenwoordige strijd der „maquis“, wij weten ook niet, of en in welke mate de traditionele organisaties der Spaanse arbeidersbeweging op het ogenblik voortbestaan en in deze strijd een rol spelen. Wij weten alleen, dat het wezenlijke doel van dit verzet geen ander kan zijn, dan wat de Spaanse arbeiders en boeren steeds heb-

ben nagestreefd, de opheffing van de uitbuiting door grootgrondbezit, kerk en ondernemersdom, het breken van de onderdrukking door kerk en staat. En ook weten we, dat in dit verzet der „maquis“ de dorps- en arbeidersbevolkingen een zelfstandige, actieve rol spelen, want dit was steeds het meest wezenlijke kenmerk van alle revolutionaire strijd in Spanje. En ook weten we, want dat hebben de Spaanse arbeiders en boeren in het verleden vaak en overtuigend genoeg bewezen, dat zij de strijd tegen de uitbuiting ook onder „democratische“ regeringsvormen met revolutionaire middelen weten door te zetten. Dit betekent, dat we van het revolutionair verzet in Spanje nog grote dingen hebben te verwachten.

NATIONALISATIE van de Engelse mijnen

De nationalisatie van de Engelse kolonmijnen heeft onlangs zijn beslag gekregen. Daarmee heeft zich in het Engelse bedrijfsleven een verandering voltrokken, die door velen als een stuk socialisme wordt beschouwd. We kunnen deze zienswijze niet delen. Deze nationalisatie is geen maatregel, om het beheer van de productie-middelen in handen van de arbeidende bevolking te brengen, doch het is een maatregel van de bezittende klasse elf met het doel, het achterlijke Engelse bedrijfsleven op meer moderne leest te unnen schoeien. De nationalisatie is een actor in de grote concurrentiestrijd van de kapitaal machten der wereld. Het Parool van 7 December 1945 schreef in haar Rotterdamse editie zeer terecht:

„Men beseft in Engeland de ernst van de toestand en voelt heel goed, dat men langs de weg van ongebreidelde concurrentie de strijd tegen Amerika al verloren heeft. De Engelse industrie ziet in Labour vooral een macht, die alle Engelse machten kan samenbinden voor de nationale concurrentiestrijd tegen het buitenland.“

Dit geldt in de eerste plaats voor de kolonindustrie, die tot de achterlijkste van Europa behoort. We hadden hier vóór de nationalisatie nog met middeleeuwse bezitsverhoudingen te doen, die overeenkomen met de verhouding van pachter tot landheer. De gronden, waarin de Engelse kolon voorkomen, zijn in het bezit van enkele familie's en deze verpachten die dan aan de mijnbouwmaatschappijen. De mijnbouwmaatschappijen waren dus niet meteen de eigenaar van de grond, zoals dat anders gewoonlijk gebruikelijk is. Het ligt voor de hand, dat dit voor de exploitatie heel nadelig was, omdat er nu twee groepen van parasieten op de nekken van de werkers en de kolonverbruikers zaten. Bovendien hield deze toestand een werkelijke samenwerking van de verschillende kolonmijnen tegen bij het doorvoeren van gemeenschappelijke arbeidsmethoden. Ondertussen heeft de nationalisatie nu zijn beslag gekregen. Reeds verleden jaar werden de grondbezitters er uit gekocht, waarbij ze een betere rente gewaarborgd kregen, dan ze voor dien konden bedingen. Ze vonden het socialisme een buitengewoon mooie uitvinding. In het verloop van Januari is nu de tweede groep parasieten

er uit gekocht, die ook zeer tevreden is met de coulante behandeling. Als resultaat komen nu de 850 kolonmijnen onder één beheer, n.l. onder het beheer van den minister voor brandstoffenvoorziening. Als „socialistisch beheer“ werkt de minister nu met een bestuursraad van 9 leden, waarbij nog twee adviescommissies zijn gevormd. Deze laatste zullen de belangen van de verbruikers behartigen. Dat is dus een commissie van advies uit de fabrikanen en andere industriëlen, die de kolon afnemen en een commissie uit de kringen van de particuliere verbruikers. Alleen de arbeiders, die de kolon moeten voortbrengen, hebben niet zo veel in te brengen als lege velletjes papier. Zij tellen niet mee. Wat trouwens vanzelf spreekt: ant rechten kunnen niet gegeven, doch alleen veroverd worden. En dus worden de arbeiders als onmondigen behandeld, zolang ze zich zo laten behandelen.

Alweer een „Groot“ Man rijker.

Nadat we de reclame-campagne in de pers hebben gezien, om Schermerhorn tot „groot man“ te bombarderen, is de reclame-afdeling nu bezig hetzelfde met Van Kleffens te doen. In het „Haagsche Dagblad“ (uitgave Parool), wordt zijn rede in de Veiligheidsraad te Londen, genoemd: „één van de beste redevoeringen, die tot nu toe in de Raad zijn gehouden“. „Goed uitgebalanceerd“, enz.

We kennen het recept nu zo'n beetje. Het kapitaal heeft voor zijn politiek nodig, dat de bevolking, vertrouwen krijgt en heeft in de grote vaderlandse figuren, die deze politiek doorvoeren en die voor het kapitaal met de miljoenen, ransoenen en mensenevens opereren.

„Wie de nieuwsbureaux heeft, kan van elke slag een overwinning maken“, was de troost van de Engelse generaals in de Boerenoorlog. Een Goebbels verstond dat kunstje ook heel aardig. Thans is de reclame-machne overgeschakeld op „viedes-productie“: hij maakt grote mannen!

Hoe zo'n rede „uitgebalanceerd“ word, kan men zien aan het volgende: Het lag minister van Kleffens verre, de nationaisten (met de leiders daarvan is hij momenteel aan 't onderhandelen om voor gezamenlijke rekening de Indonesische bevolking te „regeren“) te vereenzelvigen met de wandaden der „extremisten“. Hij had niets tegen de nationaisten als zodanig, mits ze onschuldige vrouwen en kinderen niet als een wapen in de politieke strijd gebruikten.

Is dat niet een aardige manier om die „onschuldige vrouwen en kinderen“ zelf te gebruiken tegen de nationaisten, als die b.v. teveel van het onderste uit de kan willen hebben? Wie wordt onze volgende „grote“ man? Juist! Minister Vos.

ONDERZOEK DER OPENBARE MENING

In November 1945 werd hier in navolging van andere landen ook in Nederland de Vereniging voor Opinie-onderzoek opgericht. Dergelijke instituten trachten de mening van verschillende sociale lagen van de bevolking over allerlei vraagstukken te peilen om zo „de publieke opinie“ te leren kennen. Uit het „Mededelingenblad“, December 1945—Januari 1946, van de vereniging, dat we ter recensie ontvingen, leren we zo bijvoorbeeld de publieke opinie over de geldzuiveringsmaatregelen van minister Liefstink kennen. Om iets te noemen: Het onderzoek geeft als resultaat, dat 63% van de bevolking van mening is, dat de „zwarte vermogens“ door deze maatregelen niet getroffen worden; 43% van de bevolking is van mening, dat die maatregelen een inflatie van het geld zullen voorkomen, terwijl 37% meent, dat het inflatiegevaar niet is afgewend.

Deze vereniging dient zich aan als een neutrale, wetenschappelijke instelling, die zich niet met politiek bemoeit. Tenminste in deze zin, dat ze geen politieke doelstellingen nastreeft en politieke meningen propageert. Ze geeft eenvoudig de resultaten van haar onderzoek en iedereen kan van de gegevens gebruik maken voor de doeleinden, die hij nastreeft.

Nu is het met die neutraliteit een eigenaardig geval. De geleerde burgers, die deze vereniging vormen, zijn namelijk van mening, dat de mensen, die de huidige maatschappelijke orde voor onjuist houden en deze dus bestrijden, aan politiek doen, terwijl zij de tegenwoordige, kapitalistische maatschappelijke orde als de vanzelfsprekende, natuurlijke orde beschouwen. De verdediging en de uitbouw van de grondslagen der huidige samenleving is in hun ogen een neutrale bezigheid.

Zo zegt de voorzitter der vereniging, Prof. Hoetnick: „De democratie is een staatsvorm voor volwassen en min of meer verstandige mensen en is niet veilig bij lieden, die de speelbal zijn van hun onbewuste gevoelens. Als dit opinie-onderzoek in Nederland mocht aantonen, dat dit laatste ook voor een groot deel van onze medeburgers geldt, stelt het daarmee de taak van nationale opvoeding te dringen aan de orde. Zo zal vrijwel elke uitkomst van een opinie-onderzoek wijzen in de richting van voorlichting en scholing der openbare mening.“

We zien: het opinie-onderzoek is helemaal niet zo neutraal, maar staat vooral in dienst van de „nationale opvoeding“. En dat is een politieke kwestie bij uitstek. Het is naar onze mening de ziektehaard, die het hele bewustzijn van de mensen verpest en een werkelijk inzicht in de sociale verhoudingen verhindert. De opvoeding tot het nationale bewustzijn is naar onze mening nog iets anders dan het leiden van alle gedachtelevens in de grote stroombaan van de belangen der bezittende klasse. Daarom is het tegen de be-

langen van de arbeidende bevolkingen gericht. Maar zeer nuttig voor de kapitalisten en de mensen, die uit hun handen de vette haantjes ontvangen.

Dan hebben we den anderen man van het „neutrale“ onderzoek, het bestuurslid der vereniging, den heer Idenburg. Volgens hem „mag democratie niet vereenzelvigd worden met zelfregering van de grote massa. Zulks ten eerste, omdat de grote menigte niet de kennis heeft zichzelf te regeren. Wat de gemiddelde mens wel kan, mag en moet beoordeelen, is aan wien hij zijn vertrouwen wil geven. Deze verhouding van kiezer en verkozenen is een van de grondslagen der democratie. Wanneer men deze selectie niet houdt, berooft men de mensheid van een van haar grote voordelen, welke ligt in het feit, dat de een verder kan zien dan de ander... De zin van het opinie-onderzoek ligt in de allereerste plaats op sociologisch en massapsychologisch terrein. Zij stelt ons in staat, waar te nemen, wat er bij de bevolking leeft; zij helpt ons ook „de kleine man“ te leren kennen. **WELKE KENNIS TEN BATE VAN POLITIEKE EN CULTURELE KENNIS KAN WORDEN AANGEWEND.**“

Na het neutrale karakter van dit soort wetenschap aldus in het licht gesteld te hebben, kunnen we begrijpen, dat de staatsregeringen dit werk prachtig mooi vinden. In het regeringsorgaan „Commen-

taar“ wordt er op gewezen, dat „een juiste kennis van de meningen en gedragingen van het volk de basis vormen VOOR DE VOORLICHTING EN DE OPVOEDING VAN DE MASSA en ook VOOR DE BEPALING VAN HET EFFECT VAN DEZE VOORLICHTING...“

Hm, hm! De regering en voorlichting van de massa. Zeer bedenkelijk. Goebbels had er een heel propaganda-ministerie voor. Een regering, die over alle middelen van de moderne publiciteit beschikt en bezig is met „nationale opvoeding“. Dat belooft voor de massa's niet veel goeds.

Als slot willen we nog even aandacht geven aan een resultaat van het Amerikaanse opinie-onderzoek. Gebleken is, dat 86% van de bevolking van mening is, dat de mensen in de U.S.A. betere kansen hebben om vooruit te komen in de wereld, dan in Rusland; 70%, dus bijna drie kwart van de bevolking, meent dat de U.S.A. de mensen een grotere economische zekerheid verschaft dan Rusland, terwijl slechts 11% van mening is, dat de mensen in Rusland een grotere economische zekerheid hebben; 75% van de Amerikanen meent, dat Amerika betere kansen voor nieuwe technische vindingen biedt dan Rusland, terwijl slechts 3% meent, dat Rusland hiertoe betere kansen biedt. Verder: 23% van de Amerikanen meent, dat alles gedaan moet worden om met de Russen op goede voet te blijven, terwijl 49% meent, dat Amerika niet te veel concessies aan Rusland moet doen.

Hieruit kan de Amerikaanse bourgeoisie dus zien, dat ze op de goede weg is en dat

„het publiek“ „gezonde opvattingen“ over de verhouding tot Rusland heeft. „De voorlichting en de opvoeding van de massa“ baart hier geen zorgen, want de

Amerikaanse bevolking is er in z'n grote meerderheid van overtuigd, dat er geen beter land op aarde bestaat dan „Gods eigen land“.

HIROSJIMA

Enkele jaren geleden overleed Madame Curie, die, tezamen met haar man Pierre, het radium heeft ontdekt. Wij weten niet, hoeveel mensen door deze ontdekking het leven is gered. Het is bekend, welk een belangrijke rol het radium heeft gespeeld in de geneeskunde, voornamelijk bij de bestrijding van kanker. De stralingen, die door het radium worden uitgezonden, werken verwoestend op de kankerweefsels waarop zij worden gericht en zo heeft men een middel gekregen, waardoor deze anders onvermijdelijk dodelijke ziekte, althans in zijn beginstadium, kan worden gestuit.

Het leven en de dood van Madame Curie zijn symbolisch voor de toepassing, die de radioactieve stoffen in de kapitalistische maatschappij hebben gevonden. Door het regelmatige werk met radio-actieve stoffen, heeft deze vrouw kleine hoeveelheden hiervan in haar lichaam gekregen. En de straling van deze stoffen hebben haar lichaamsweefsels aangetast en tenslotte vernietigd. Het levenreddende radium was de directe oorzaak van haar dood.

In 1945 viel de eerste atoombom op Hirosjima. 60.000 mensen werden gedood door de ontploffing. Een even groot aantal — aldus „De Volkskrant“ van 2 Februari — stierf enkele weken later als gevolg van de werking der radio-actieve stralingen. Het is niet het materiaal van de atoombom zelf — dat slechts zwak radio-actief is — maar het zijn de splitsingsproducten, die bij de splitsing van de in de bom aanwezige uranium-atomen ontstaan, die deze dodelijke werking teweeg brachten. Deze splitsingsproducten ontstaan in een ongemeen rijke verscheidenheid. Sommige zijn gasvormig, en verspreiden zich in

de dampkring, anderen lossen gemakkelijk op in water, weer anderen vermengen zich met het stof. Wanneer deze stoffen in het lichaam komen, zullen zij zich in allerlei verschillende weefsels afzetten, al naar gelang van hun zeer uiteenlopende scheikundige eigenschappen. Maar waar zij komen, oefenen zij hun verwoestende werking uit, een werking, die door geen enkel middel kan worden gestuit. Wie dergelijke stoffen in grote hoeveelheden in zijn lichaam heeft gekregen, is reedeloos verloren; alle atoomdeskundigen van de gehele wereld zouden hem nog niet kunnen redden.

In zeer kleine hoeveelheden en oordeelkundig toegediend, zouden deze stoffen een belangrijk hulpmiddel kunnen vormen in de geneeskunde, wanneer zij worden gebruikt om bepaalde ziekte, of geïnfecteerde weefsels te doden. De hoeveelheden, die op het ogenblik in Amerika van deze stoffen worden geproduceerd, openen hier praktisch onbegrensde mogelijkheden. Maar onbegrensde mogelijkheden worden ook geopend in een andere richting.

De atoombom, die boven Hirosjima werd uitgeworpen, was een experiment. De Amerikaanse legerleiding had hier niet de bedoeling het maximale „nutig effect“ uit dit wapen te halen. Zij wilde alleen eens weten, wat voor uitwerking nu eigenlijk een explosie van een dergelijke hevigheid zou hebben. Men had uitgerekend, dat 500.000 ton TNT — het krachtigste, tot dusver bekende explosief — voldoende waren voor de vernietiging van alle militaire en industriële objecten in Duitsland en daar 1 kilogram uranium dezelfde explosieve kracht heeft als 300 ton TNT, zou men dus voor dit doel met een paar ton

uranium kunnen volstaan. Hoewel de oorlog met Duitsland reeds beëindigd was, vond de Amerikaanse legerleiding het toch interessant om te weten, of deze berekening juist was. Men kon immers niets met zekerheid voorspellen omtrent de uitwerking van een explosie, die overeenkwam met de ontploffing van enige duizenden tonnen TNT en het was lang niet zeker, dat deze uitwerking even groot zou zijn, als het effect van enkele duizenden verspreide explosies. Dit waren de zorgen, waardoor de Amerikaanse legerleiding werd gekweld en waarvan zij zich heeft bevrijd door de proefneming bij Hirosjima. Het was de Amerikaanse legerleiding dus uitsluitend erom begonnen, het effect te bestuderen van een dergelijke explosie, waarbij dan en passant ook nog even de snelle overwinning in Oost-Azië, die een kostenbesparing betekende van twee miljard dollar per week, werd meegenomen. Zij streefde er in het geheel niet naar, de vernietigende werking voor de bevolking zo groot mogelijk te maken. De 60.000 mensen, die tengevolge van de radioactieve werkingen stierven — en nog steeds sterven er meer — deze 60.000 doden zijn van het standpunt van de Amerikaanse legerleiding, slechts te beschouwen als een bijproduct van de resultaten van hun proefneming. Bij de ontploffing van de atoombom boven Hirosjima werd het grootste deel van deze radio-actieve stoffen door de enorme vuurzuil omhoog gevoerd en verspreid over een zo grote oppervlakte, dat zij hierdoor ongevaarlijk werden. Natuurlijk bleef er op de plaats van de ontploffing een grote hoeveelheid achter, die echter geen slachtoffers kon maken, daar hier toch geen levend wezen meer was te bekennen. Alleen in de randzone van het explosiegebied konden de radio-actieve stoffen nog mensen doen sterven. Geheel anders zou echter het effect zijn geweest, wanneer men deze radio-actieve stoffen had uitgespreid over een groot gebied. 100 kg van deze stoffen zouden voldoende zijn, om over een gebied, zo groot als Nederland, alle leven te vernietigen en voor jaren onmogelijk te maken. Dit is een mogelijkheid van verdere ontwikkeling van het atoomwapen, waarop de Amerikanen wijzen en waartegen zij beweren, reeds afweermiddelen te hebben ontwikkeld, in de tijd, dat zij een gebruik van dit wapen door het Duitse leger vreesden.

De monsterproefneming op Hirosjima had weinig zin met het oog op de strijd tegen Japan, die reeds praktisch was beëindigd, terwijl Duitsland geheel was uitgeschakeld. Deze proefneming kan slechts worden begrepen in verband met de voorbereiding van de derde wereldoorlog. En de experimenten worden ook nu nog voortgezet, zij het op minder bloedige wijze. Binnenkort zal men de uitwerking van de atoombom op schepen gaan proberen. Met alle kracht werpen de militaire deskundigen zich op de verdere ontwikkeling van dit nieuwe wapen, dat nog ongekende mogelijkheden in zich bergt.

Optimisten menen, dat in een eventuele derde wereldoorlog het atoomwapen geen toepassing zal vinden, om dezelfde reden, waarom in deze oorlog geen gifgas is gebruikt. D.w.z. het gebruik van gifgas beperkte zich tot die gevallen, waarin men geen tegenmaatregelen had te vrezen, zoals in de oorlog van Italië tegen Abessinië en in de strijd der Japanners tegen de Chinese guerrilla troepen en bevolking (speciaal in de z.g. communistische gebieden). Misschien krijgen de optimisten gelijk. Misschien ook niet. Vast staat, dat door de toepassing van de atoombom — waarvan de productiesnelheid in Amerika, als men de kranten mag geloven, sedert Augustus 1945 verduizendvoudig is — alle grote steden van een land binnen 24 uur kunnen worden verwoest, nog afgezien van de toepassing van eventuele sproeiobommen met radio-actief gifgas, die gehele landstroken gedurende jaren onbewoonbaar kunnen maken, die het water der rivieren kunnen „activeren“, enz. Vast staat dus, dat het leven, niet meer van miljoenen, maar van honderden miljoenen mensen in handen is van de grillen van een legerleiding.

Deze laatste opmerking is natuurlijk niet geheel juist. Of beter gezegd, hij is slechts dan juist, wanneer men het begrip „legerleiding“ in een ruime zin opvat. Want wij weten, dat de officiële legerleidingen slechts dienstknechten zijn in de strijd der kapitalismachten. Bij de steeds toe-

GREPEN uit de *Retionnaire Literatuur*

Hier volgt nog een citaat uit „Jimmie Higgins“ van Upton Sinclair.

... Jimmie zat op zijn stoel, zich slechts gedeeltelijk bewust van hetgeen er gebeurde door de hevige pijn in zijn gezwollen diemen en zijn verwrongen armen. De vonk van hoop was uitgedoofd en hij had alle belangstelling in de zaak verloren — al zijn energie was nodig om zijn pijn te verdragen. Hij wilde ze niet vertellen, hoe hij aan de manifesten kwam en toen ze hem lastig vielen, kreunde hij alleen van pijn. Hij wilde niet spreken met kapitein Arden, die hem vergeefs wilde doen zien, dat hij in zijn belang — dat van den gevangene — handelde.

Slechts tweemaal stoot Jimmie op. De eerste keer, toen Majoor Gaddis zijn verantwoordiging uitsprak, dat een burger van de grote Amerikaanse democratie zich verbond met dat Bolsjewiekse ongedierte, dat een regering van schrik door Rusland verspreide, brandende dodend, martelend... „Wie spreekt hier van martelen?“, schreeuwde Jimmie, half uit zijn stoel opspringend. „Heb jullie mij niet gemarteld — mij letterlijk in stukken gescheurd?“ Het hof was verschromt. „Gemarteld?“ zei kapitein Cushing. „Gemarteld, dagenlang — een week misschien, ik weet het niet, in de cel!“

Majoor Gaddis keurde zich naar sergeant Perkins, die achter Jimmie's stoel stond, nauwelijks in staat zijn handen van de gevangene af te houden. „Hoe zit dat, sergeant?“ „Het is absoluut onwaar, mijnheer.“ „Zie die diemen eens!“ riep Jimmie uit. „Ze hebben mij er aan opgehangen!“ „De gevangene was woest“, zei Perkins. „Hij heeft bijna soldaat Connor vermoord, een van de bewakers, we moesten dus strenge maatregelen nemen.“ „Het is een leugen!“ schreeuwde Jimmie

uit. Maar zij geboden hem te zwijgen en de waardige militaire machine draaide voort. Welke vroeg de voorzittende officier, of de gevangene zich bewust was, de doodstraf verdiend te hebben. Daar hij geen antwoord kreeg, vertelde hij den gevangene, dat het hof de uiterste straf kon opleggen, tenzij hij de namen van zijn medeplichtigen onder de Bolsjewieken wilde noemen, zodat het leger zich kon beschermen tegen de propaganda van die moordenaars. Nu stoot Jimmie weer op — maar niet zo heftig, eer met een weinig woeste ironie. „Moordenaars, zegt ge? Maakt ge U niet gereed mij te vermoorden?“ „Wij passen de wet toe“, zei het hof. „U maakt hetgeen U een wet noemt en zij maken hetgeen zij wetten noemen. U doodt mensen, die ongehoorzaam zijn en dat doen zij ook. Wat is het verschil?“ „Zij doden al de beschaafde en fatsoenlijke mensen in Rusland“, verklaarde majoor Gaddis streng. „Al de rijke mensen bedoelt U“, zei Jimmie. „Zij laten de rijken hun wetten gehoorzamen; ze geven ze een kans als ieder ander en als zij niet gehoorzamen, doden zij hen.“ En doet U niet hetzelfde met de armen? Heb ik het niet zien doen, zo vaak er een staking was? Vraag het kolonel Nye hier! Heeft hij niet gezegd: „Naar de hel met habes corpus — wij zullen ze postmortem geven!“ Kolonel Nye kreeg een kleur; hij wist niet, dat zijn faam hem had gevolgd van Colorado naar de

Poolcirkel. Het hof nam hem in bescherming. „Wij hebben hier geen socialistisch debat. Blijkbaar is de gevangene niet berouwvol en wel brutaal, zodat er geen enkele reden is voor zachter optreden.“

Het hof verklaarde Jimmie Higgins dus schuldig en veroordeelde hem tot twintig jaar militaire eenzame opsluiting — een werkelijk zacht vonnis, de omstandigheden in aanmerking genomen.

In New-York was juist in diezelfde tijd het proces gaande tegen vijf Russische Joden, allen nog kinderen — een van hen was een meisje — voor precies dezelfde misdaad als Jimmie had gepleegd, een manifest verspreiden, waarbij de Amerikaanse troepen werden gesmeekt op te houden met het doden van Russische socialist. Deze kinderen kregen twintig jaar en een hunker stierf spoedig na zijn gevangenneming — zijn kameraden zwoeren tengevolge van de martelingen hem aangedaan door agenten van de geheime dienst.

Jimmie werd dus naar de gevangenis teruggebracht. Majoor Gaddis, die werkelijk een rechtvaardig man was en wet en orde tot zijn godsdienst had gemaakt, gaf de strengste bevelen, dat de gevangene niet meer aan zijn diemen mocht worden opgehangen. Het was natuurlijk wenselijk, er achter te komen, wie die manifesten had

gedrukt, maar in de pogingen om dit den gevangene te doen vertellen, mochten alleen straffen worden toegepast, die formeel goed gevonden waren door de legerautoriteiten. Jimmie keerde dus terug tot zijn ondergrondse cel en acht uur elke dag werd een ketting aan zijn polsen vastgemaakt en het andere einde door de ijzeren ring gehaald, zodat zijn voeten nauwelijks de grond raakten. En daar hing Jimmie en onderzocht zijn geweten en dit geweten was niet zo sterk als het eigenlijk had moeten zijn. Jimmie had tijden van diep medelijden met zichzelf, van wanhopige, afschuwelijke twijfel. Hij wilde niet, dat zijn beulen dit wisten, maar zij luisterden achter de deur door een gleuf, die de Tsaar voor dit doel had laten maken. Ze kon gesloten worden, terwijl de gevangene gilde onder de martelingen en dan weer geopend, zonder dat de gevangene dit wist.

Zo hoorde Perkins Jimmie snikken en kermen, praten tot zichzelf en anderen — tot iemand „Aardbei“ genaamd, en tot iemand anders „Wild Bill“ genaamd, vragen of zij ooit geleden hadden als hij, en of het werkelijk de moeite waard was en de revolutie zou helpen. Perkins dacht, dat hij hier een belangrijke informatie kreeg en vertelde het luitenant Ganret, met het gevolg, dat door heel Amerika werd gezocht naar mannen bekend als „Aardbei“ en „Wild Bill“. Maar deze mannen waren niet te vinden. „Wild Bill“ had toevallig een toevlucht gezocht in een plaats, waar zelfs de militaire recherche niet kan doordringen en „Aardbei Curran“ werd juist in Californië met een troep andere revolutionairen in de gevangenis aan dezelfde behandeling onderworpen als Jimmie in Archangel.

nemende centrale organisatie van de kapitalistische beschikkingsmacht komt de vertegenwoordiging der kapitaalsheerschappij echter steeds meer in handen van slechts enkele personen, die daardoor in steeds toenemende mate de rol gaan vervullen van „legerleiding“, niet slechts t.o.v. het militaire leger, maar t.o.v. het gehele industriële arbeidersleger. De gehele kapitalistische maatschappij wordt steeds meer naar militair voorbeeld georganiseerd; de staf van ambtenaren neemt de plaats in van het officierskorps, de leidende functionarissen vormen de „legerleiding“.

Natuurlijk schijnen de besluiten van deze „legerleiding“ slechts bij oppervlakkige beschouwing grillig. In werkelijkheid worden zij ingegeven door de noodzaak van het ogenblik. De groeiende macht van de concurrerende kapitaalsgroep kan dwingen tot tegenacties, die door de „legerleiding“ aanvankelijk niet zijn gewild, die zij steeds angstvallig heeft trachten te vermijden. En zo weten we, dat ondanks alle mooie woorden, die worden gesproken over „wereldvrede“ en over „organisatie der verenigde volkeren“, toch de oorlogsdreiging niet kan worden afgewend. En even zeker is het, dat ondanks alle internationale afspraken het atoomwapen zal worden gebruikt, wanneer één der kapitaalsgroepen door de nood waarin zij verkeert, tot deze maatregel wordt gedwongen.

De enorme technisch-industriële ontwikkeling is in de tegenwoordige maatschappij gekoppeld aan een even grote ontwikkeling der kapitaals-tegenstellingen. De enorme ontwikkeling der productiekrachten, die een rijk en gelukkig leven voor alle mensen mogelijk zou maken, leidt in

werkelijkheid tot de ondergang van miljoenen. De tegenstelling, die men ontmoet bij de mogelijke toepassing van radio-actieve stoffen in de geneeskunde en hun werkelijk gebruik in de oorlog vindt men in het kapitalisme overal terug. Zij is een symbool van de tegenstellingen, die het kapitalisme zelf verscheuren.

Maar deze tegenstelling in het kapitalisme vindt haar belichaming in de klassenstrijd, de strijd tussen de voortbrengende klasse, het proletariaat en de bezittende klasse, die de productie in de richting van de vernietiging stuwt. Deze strijd, de strijd om de beheersing van het economische leven, de strijd om de richting, die de productie zal nemen, de strijd voor of tegen het winststelsel, voor of tegen de vernietiging, deze strijd beslist over leven of dood van de mensheid. Het is geen strijd, die wordt uitgevochten in één glorieus gevecht, het is een lange worsteling om inzicht, om macht, om heerschappij. Het is een strijd, die veel schijnbare nederlagen, veel schijnbare terugtochten kent, maar die niet kan eindigen, voordat één der beide machten definitief heeft overwonnen, voordat het leven der mensheid in een communistische samenleving is gewaarborgd of haar vernietiging door de werkingen van het kapitalisme is volbracht.

Het heeft geen zin, zich er in te verdiepen, welke van de beide machten zal overwinnen. De strijd is onafwendbaar. Er is geen terug meer, er is nog slechts één mogelijkheid, vechten tot het einde. Vechten voor de overwinning van het proletariaat, voor de organisatie van een communistische maatschappij, voor de vernietiging van het dood en verderf brengende kapitalisme.

Intelligentie

Een lezer schreef ons het volgende:

„Stelt men onderzoek in naar de samenstelling der bevolking van ons land in verband met de intelligentie, dan blijkt die volgens statistische gegevens als volgt te zijn:

zwakzinnigen	2½%
minderbegaafden	25%
middelmatig	45%
vluggen	25%
begaafden	2½%

Waarbij dan de besten der middelmatigen de bekwaamste vakarbeiders zijn, terwijl de laatste der minder begaafden alleen tot ruw werk in staat zijn.

Hieruit blijkt dus, dat bijna ¾ der bevolking uitsluitend is aangewezen op meer of minder eenvoudige handenarbeid. Terwijl alle arbeid, welke meer intellectuele inspanning vereist, verricht moet worden door het overblijvende kwart deel. Analoge onderzoeken in Engeland en Amerika leverden dezelfde resultaten op, terwijl het in Frankrijk vermoedelijk nog iets ongunstiger is. Hieruit valt te concluderen, dat de zakelijke betogen en beschouwingen uit Spartacus niet tot hun recht komen juist bij diegenen, tot welke ze gericht zijn.

In verband hiermede verdient het wellicht aanbeveling te overwegen, of deze Sisyphusarbeid (Monnikenwerk, Sp.) niet beter gestaakt kon worden en de thans verspilde energie op nuttiger wijze aan te wenden.

En wat men ten slotte ook voor een maatschappijvorm zal hebben, altijd zullen

toch de boven vermelde 25% belast moeten worden met de middelbare en leidende functies; zij vormen als het ware de officieren en onderofficieren in het leger van de arbeid. In iedere maatschappij moet men noodwendig leiders en geleiden hebben.”

Tot zover het citaat. Een statistiek als door J. S. gegeven, geeft de „variatie van de intelligentie“ of de „variatie van het verstand“ weer. Zij wordt opgesteld, door een groot aantal verschillende personen een reeks van uitgezochte vragen te stellen, waarmee combinatievermogen, logisch denken wordt „getest“. Naar gelang van het resultaat kent men dan een bepaald cijfer, een intelligentiequotiënt aan de getroffen persoon toe.

Onder „verstand“ en „intelligentie“ zullen wij — van het terrein van de maatschappij willen wij ons immers niet verwijderen — de geschiktheid, de bekwaamheid om „belangrijke“, „vooraanstaande“ posities te bekleden, verstaan. De mening van J. S. is nu in het kort: je bent begaafd of je bent stom en als je begaafd bent, kun je op de eerste plaatsen komen, anders niet. Hij beschouwt intelligentie dus als een noodzakelijke voorwaarde om het doel te bereiken. Wat „intelligentie“ is, wordt niet onderzocht, hij beschouwt haar als dat in de aard van het individu aan.

Is, niet onderhevig aan maatschappelijke invloeden. Het is echter volgens hem juist die „intelligentie“, die de plaats van de individu in de maatschappij, en de vorm van de hele samenleving bepaalt. Wij zullen die intelligentie juist in verband met

de maatschappelijke vormen, waarin zij voorkomt, onderzoeken.

Het is de statistiek zelf, die ons op andere gedachten brengt, die ons een ander standpunt dan J. S. doet innemen. Want het is wel opmerkelijk, dat het geen overzicht is van de intelligentie van de mensen, die advocaat of dokter willen worden, maar van hen, die het al zijn. Laten wij eens zien, hoe die „leidende functies“ zijn te bereiken.

Een leerling van het gymnasium heeft tekort aan intelligentie. Gebrek aan vaardigheid om vreemde-taalregels van buiten te leren, opstellen te schrijven en sommen te maken, belet hem op school mee te komen.

„Hij is onintelligent, intelligentiequotiënt 100, veel te weinig, hij kan ternaauwernood machinist worden; van een leidende functie is geen sprake“. Aldus de test. En als zijn vader ook machinist is, moet hij wel dra aan deze „wetenschappelijke terechtwijzing“ gehoor geven. Doch is vader advocaat, of directeur, dan krijgt zoonlief wel dra bijles in oude talen en wiskunde en het doet er niet zo veel toe, of hij tweemaal of driemaal blijft zitten, hij heeft de tijd. Eenmaal de school achter de rug, dan nog vijf of misschien ook acht jaar studeren, dat is allemaal van geen belang. En eindelijk is hij dan meester in de rechten; hij kan van alles worden, en misschien bezit-ie nog een adellijke titel, dan komt hij in diplomatieke dienst.

Tegelijk is zijn intelligentie enorm toegenomen, de psycholoog is nu zeer tevreden, intelligentiequotiënt 140. Er is niets gebeurd, dan dat men den man met veel moeite heeft bijgebracht, wat voor zijn beroep noodzakelijk is en tegelijk daarmee ook die bekwaamheden, nodig om de vragen van de psychologische test te beantwoorden.

Wij kunnen nog veel meer van deze statistieken fabriceren! Wij kunnen er een maken met als maatstaf, wie het best spijkers kan rechtslaan, ijzeren bouten opwarmen en paarden beslaan. De smid staat bovenaan, hij behoort niet meer tot de „45¼ grauwe middelmaat“. En de advocaat en de organisator, zij behoren nu tot het halve procent imbecilen. Bedrijfsleider en ingenieur behoren hier op zijn minst onder de rubriek „2½% zwakzinnigen“ thuis. En nemen wij een eerste-klas-econom, juist in Rotterdam afgestudeerd, dan staat hij waarschijnlijk helemaal achter op de lijst, die de steno-typiste als haar intelligentiestatistiek ten beste geeft. De „intelligentievariatie“ van J. S. is geen „natuurlijke“ relatie, zij spruit niet uit de menselijke „aard“, uit de „mens-op-zich-zelf“ voort, maar ze is een product van maatschappelijke werkverdeling en van maatschappelijk „intelligentie-monopolie“. De natuurlijke variatie tussen de verschillende mensen wordt door dit verschijnsel volkomen overheerst.

De fabrieksarbeider, de steno-typiste, de beampte en de naaister, zij allen zijn opgeleid om hun werk te verrichten en om hun aanwijzingen te kunnen begrijpen. Maar zoals bij den dokter het vermogen

groeide om de vragen van de test, die schijnbaar niet in 't minst verband hielden met zijn opleiding, naar behoren te beantwoorden, evenzo ontstaat er bij den arbeider, bij de „middelmaat“ de bekwaamheid, om de problemen van het werk te begrijpen en op te lossen. Een timmerman weet niet alleen, hoe een balk haaks af te zagen, hij leert ook, juist door zijn werk, de consequenties van zijn arbeidsregeling en de draagwijdte van de loonpolitiek te beoordelen en een uitweg uit de misstanden te zoeken. De politieke propaganda is dus juist voor hem bedoeld, hij zal haar

in 't algemeen veel beter begrijpen, dan de arts, de geleerde en de dominee, die met maatschappelijke problemen niet te kampen hebben.

In de communistische samenleving zullen dokters en ingenieurs onmisbaar zijn, maar er bestaat niet de minste reden, hen als een „intelligentia“ als een „bijzonder begaafde groep“ of zelfs als de aangevoerde „dragers der beschaving“ te beschouwen, zoals zo vaak wordt gehoord. Zij behoeven geen „leiding“ te geven, zij zullen eenvoudigweg werkers zijn, net als de typograaf en de bakker.

Arbeidersstrijd Arbeidersorganisatie

Waarom voelden de Nederlandse arbeiders direct na de „bevrijding“ zo massaal voor aansluiting bij de Eenheidsvakbeweging? Waarom kwamen tot haar zoveel on- en andersgeorganiseerden? Waardoor trok het N.V.V. zoveel minder leden tot zich dan vóór de oorlog? Waarom wil een belangrijk deel van de E.V.C.-leden van een fusie met het N.V.V. niet veel weten? En waarom wordt door de arbeiders de naam „Stichting van de Arbeid“ met een hoonlach ontvangen?

Zijn al die arbeiders alleen afkerig van bepaalde namen, bepaalde organisaties, bepaalde vormen zonder meer? Natuurlijk niet. Natuurlijk vloeit de tegenzin tegen het N.V.V. onder andere voort uit het feit, dat velen van de bestuurders, in het bijzonder de bezoldigden, zich in de bezettingstijd zo slap en karakterloos hebben gedragen. En ook zijn ze niet alleen tegen de „Stichting“ met z'n mooie naam, omdat ze daarin den van ouds bekenden Kupers met de nog meer van ouds bekende werkgevers onder één deken signaleren. Aan dit alles zit meer vast. Hoort men zo de dagelijkse gesprekken aan, dan lijkt het soms, alsof het handelen van de arbeiders steunt op oppervlakkige redeneringen en conclusies. Voor de ernstige beoordelaars is een diepgaande kritiek duidelijk waarneembaar.

Ongetwijfeld kent ieder mens soms de behoefte, een opvatting, een conclusie, een zaak, met een

kort, kernachtig gezegde te typeren. Met een soort slagzin. Zo was destijds, in de toenmalige politieke verhoudingen, de aanduiding voor een bepaalde lefdadigheidsonderneming met de naam „Juliana-Kupers-comité“ niet slecht gevonden. Maar we moeten begrijpen, dat zoals bijvoorbeeld een honderd keren herhaalde slagzin afgruiselijk vervelend, zonder humor en haast zonder zin gaat worden, ditzelfde gevaar bestaat bij het gebruik van politieke „slagzinnen“. Dat ze het levende doden, de oppervlakkigheid bevorderen. En even kritisch als we moeten staan tegenover „politieke slagzinnen“, moeten we het tegenover namen, organisatievormen, enz., of tegenover de bestrijding hiervan. Aanvarkelijk heeft de afkeer of het bestrijden van een naam, een organisatie, een vorm, wel een diepere ondergrond, maar we moeten oppassen, dat we het „waarom“ niet uit het oog verliezen. „Juliana-Kupers-Comité“ zou ons nu, ook om andere redenen, niet veel meer zeggen. Met namen als N.V.V. en „Stichting van de Arbeid“ lopen we de kans, dat het net zo gaat, ja, zelfs met „de arbeiders moeten het zelf doen“, is er, als we niet oppassen, een gevaar dat het een haast zinloze frase wordt. **ALS WE NIET OPPASSEN!**

Uit het oordeel en de beslissing van de massa valt veel te leren, onverschillig of de arbeiders het bij het goede, dan wel verkeerde eind hebben. Het kan niet anders of het gedrag van die N.V.V.-bestuurders in oorlogstijd, hun strijdloze capitulaties voor den fascistischen bezetter, was voor heel wat arbeiders de laatste druppel, die de emmer vol tegenzin, afkeer en haat deed overlopen. Tegenzin, afkeer en haat tegen de vóór-oorlogse methoden, die via het socialisatie-rapport, medezeggenschaps- en bedrijfsorganisatiecongressen en plannen van de arbeid (nog zo'n mooie naam), de leiders wel voerden naar ministerzetsels, plaatsen in de Hoge Raad van de Arbeid (wel drommels, daar is dat woord alweer) en Internationale Arbeidsconferenties te Genève, maar tegelijkertijd de arbeiders „leiden“ naar een voortdurende „aanpassing“, een verlagen van het levenspeil der werkenden een verhogen van het hongerepeil der honderdduizenden werklozen.

En het was niet alleen de laatste druppel voor die arbeiders, het was op dat tijdstip ook de laatste consequentie, die getrokken kon worden door een leiding, wier getinselen van klassenstrijd en internationalisme, in de bloeiperiode van het kapitalisme geleidelijk aan waren verdwenen en „genationaliseerd“ en die, door samenwerking met de klassevijand, had geleerd en leerde gehoorzaamheid aan het gezag, welk gezag dan ook.

Dus vechten de arbeiders niet alleen tegen de namen en de vormen, de organisatievormen en organisatievormen. N.V.V., Stichting, enz. Zij vechten en vechten in wezen in het bijzonder tegen de inhoud. Vorm en wezen behoren in overeenstemming met elkaar te zijn. Maar nu moeten we ons steeds goed voor ogen houden: Namen kunnen verwarrend en vormen fout zijn. Wie echter de inhoud heeft begrepen

en beoordeeld, die is niet gemakkelijk meer van de wijs te brengen en hij herkent vaak in nieuwe namen, in nieuwe pogingen van de arbeidersklasse of haar „leiders“, oude gedachten en vormen.

Wij vechten tegen het kapitalisme. De nieuwste structuur, gepropageerd door het sociaal-democratische, is de organisatie van het gehele economische sociale en politieke leven onder leiding van de kapitalistische staat. Dat staats-apparaat groeit dagelijks onder onze ogen en onder met onze handen. Onze eigen „arbeidsinzet“ bevordert dit stelsel. Wij verkopen onze arbeidskracht, maar dat verkopen zal niet eens de betrekkelijke vrijheid van voorheen meer hebben. Onvrij was het altijd, omdat het „wie niet werkt, zal niet eten“ steeds voor den proletariër gold. Maar nu groeien we naar, door de staat gedwongen geregeld georganiseerde arbeidsinzet. Van bovenaf wordt steeds meer bepaald, waar we zullen werken, wat we zullen maken, hoe de loon- en arbeidsvoorwaarden zullen zijn. Eerst heeft de „hervormings“-politiek der sociaal-democraten en de aan haar verwante vakbeweging geleid tot het ombugen van de strijdorganisaties van de arbeiders tot instituten van overleg, van compromis. In het raam van de kapitalistische orde werd dit overleg steeds meer een overleg van vertegenwoordigers, over en zonder de arbeiders zelf.

Zo groeide, zonder Bismarck, het Bismarck-grip van de Sociale Staat tot veel machtiger vormen, dan zelfs hij het zich ooit had kunnen indenken. Die nieuwe vormen vatten we vaak samen in het woord: „neo-fascisme“. Maar pas op, dat dit woord ook weer niet wordt een dooddoener, een „uitgewerkte slagzin“. Ook nieuwe woorden zijn vlaggen, die de lading dekken. Wij moeten weten, wat de lading is.

In hun strijd tegen de erkende vakcentrales en de „Stichting van de Arbeid“ deden de arbeiders een poging, een halfklare poging, om tot zelfstandige bedrijfsorganisatie te komen, door het stichten van de Eenheidsvakbeweging. Er is een gevaar, dat dat, wat ze dachten tegen te gaan, opnieuw zegeviert. Reeds de naam van deze nieuwe beweging wijst erop, hoe taal oude gedachten zijn. Iedere beweging heeft natuurlijk noodzakelijk te maken met de vorm, waarin het strijden dient plaats te vinden. Maar de vorm is iets, die niet zonder meer uit het verleden kan worden overgenomen. De vormen van organisatie zijn bepaald door de strijd en door de methode van strijdvoering. En reeds de vorm, waarin de strijd bereide arbeiders hun nieuwe organisatie goten, **VAKBEWEGING** en vooral later **VAKCENTRALE**, was zeer bedenkelijk.

Het is meer dan ooit noodzakelijk, de E.V.C.-leden te waar huwen en hen in het geweer te roepen. Want niet alleen de fusie met het oude, onbruikbare, tot het kapitalistische systeem behorende N.V.V. dreigt. Ongetwijfeld zal die fusie, wanneer ze in kunnen en kruisen is, een voorlopig einde betekenen van de jongste poging van de klassebewuste arbeiders om tot strijdorganisatie te komen, maar zelfs als die fusie niet zou doorgaan, dan nog bedreigt de E.V.C. een volkomen principieel verval. Een brochure: „De E.V.C. bouwt aan een nieuwe maatschappij“ bewijst dit heel duidelijk.

Het vervangen van het begrip „beweging“ door „centrale“, voert tot verstarring en afhankelijkheid der arbeiders.

„Welvaartspolitiek voor het gehele Nederlandse Volk“, inplaats van: „door klassenstrijd naar het communisme“ leidt de arbeiders af van de internationale klassenstrijd.

Het propaganderen van de „geleide economie“ voert tot medewerking aan de nieuwe vormen van kapitalistische uitbuiting.

De illusie, dat „nationalisatie“ en „socialisatie“ door de staat, middelen zijn om langa evolutionaire wegen tot socialisme of communisme te komen, schakelt de arbeiders in in de nieuwe kapitalistische economie.

Deze wegen bevorderen de kapitaalvorming, de winstmogelijkheden, de gegarandeerde renten en

dividenden ten bate van het monopoliekapitaal. Ze persen de arbeidersklasse in een fascistisch keurslijf en maken haar tot een geketend uitbuitings-objekt van het kapitaal.

Er gaat strijd komen over de gehele wereld. Een strijd om de macht. Twee machten staan onverenigbaar tegenover elkaar. Maar zolang de arbeiders, die de ene strijdende partij vormen, zich lenen om, onder welke mooie benamingen ook, misleid door slagzinnen als „volksalgemeenheid“, „volkssoevereiniteit“ en „medezeggenschap“, met hun handen en hun vaak nog verwarde gedachten mee helpen bouwen aan het vechtaarsapparaat van de bezittende klasse, zolang zij in figuurlijke zin werken aan haar bunkers en stellingen, en daarmee collaborateursdiensten bewijzen aan de vijandige klasse, zolang zullen de slagen op hen neerkomen.

De arbeiders zullen slechts moeten bouwen aan de eigen macht, de macht door henzelf gehanteerd, door henzelf geleid: aan de zelfstandige bedrijfsorganisatie. Daarvoor zal ook in de Eenheidsvakbeweging nog veel strijd moeten worden gevoerd. Het is daarom niet alleen de vraag, of de E.V.C. gaat verdwijnen. Het is óók de vraag, wat zij, als ze niet fuseert, gaat worden. Aan een

vierde erkende vakcentrale, een organisatie van de oude stijl, heeft de arbeidersklasse geen enkele behoefte.

De eenheidsvakbeweging vond haar grote waarde in het feit, dat zij het verzamelen van der strijdende arbeiders. Dat de vorm van haar jonge organisatie, nog min of meer geïmproviseerd, „liemen in zich droeg om uit te groeien tot zelfstandige, strijdende bedrijfsorganisatie en dat hier, in overeenstemming met het voorafgaande, de kansen aanwezig waren, dat die wegen van strijd zouden worden gevonden, die het proletariaat onder de kapitalistische verhoudingen van nu, behoeft. Naast deze drie mogelijkheden zijn natuurlijk ook aanwezig de mogelijkheden van terugval tot strijdloosheid, oude vakbondsvormen en reformistische gedachten. Twee tendenzen worstelen met elkaar in de E.V.C.

Het spreekt vanzelf, dat allen, die het wel menen met hun strijdende klasse en die deel uitmaken van de E.V.C., al het mogelijke moeten doen, de aanwezige positieve waarden tot ontwikkeling te brengen. Daarbij is niet alleen de kwestie van fusie en „Stichting van de Arbeid“ belangrijk, maar ook welke beginselen de E.V.C. zelf propageert en in welke richting haar werk zich beweegt.

orde als hun ideeën aannemelijk te maken. Ze zou niet zo gevaarlijk en lang niet zo sterk zijn. Maar je mening, dat het een rare orde, dat wil zeggen, geen orde, is die telkens weer „hersteld“ moet worden, daarmee zijn we 't volkomen eens. En ook met dit: „een werkelijke maatschappelijke orde is een gegroeide harmonie, die op kameradschappelijke samenwerking gebaseerd is.“

Wat het zwaarst is...

Volgens de staatsbegroting van Spanje voor het jaar 1946 wordt bijna 50% van de inkomsten aan de nationale verdediging uitgegeven en 17% aan aflossing en rentedienst van de staatsschulden. Zoals bekend werd in Nederland 60% van de uitgaven voor militaire doeleinden uitgegeven.

Koloniale zorgen van de Franse Bourgeoisie

In het Franse blad „Libé-Soir“ van 18 Januari vonden we een klaagzang van de Franse bourgeoisie over de tegenwoordige opstandigheid van de negers in Senegal met de bekende stad Dakar. Op de muren staan leuzen geschreven, zoals: „Senegal voor de Senegalezen“. „De Fransen moeten ons met rust laten“. „We moeten vrij over de economische voorposten beschikken, die het buitenland ons biedt“. Het Franse blad verzucht: „De schrijvers van deze leuzen zoeken klaarblijkelijk te ruineren, wat in Afrika door Franse industriële met Franse kapitalen is opgebouwd.“ Het bericht deelt verder mede, dat een algemene staking aan alle openbare diensten en particuliere ondernemingen was uitgebroken, die katastrofaal kon worden, in verband met de bewerking van plantaardige oliën. De staking loopt weliswaar over looneisen, doch dreigt het politieke karakter van zwarten tegen blanken aan te nemen.

V.S.V. - Vergaderingen

Den Haag.

Woensdag 20 Februari 8 uur.
In de zaal Koningstraat 42. Onderw. Indonesië en de strijd van de Arbeidersklasse

Amsterdam-West.

Maandag 18 Februari a.s. zal in gebouw „Marcopolo“ een Indonesiër spreken over Indonesië.
Aanvang 8 uur.

Amsterdam-Zuid.

Vrijdag 22 Februari 8 uur.
In het gebouw „Westeinde“ West Einde 3.
Onderw. „De a.s. Verkiezingen“

„Ondengende Impressies“

Onder die titel schreef de redacteur van „Het Vrije Volk“ Twentse editie 23 Jan. j.l. een grappig stukje over het manifest van de Twentse Huisvrouwenbond. Die arbeidersvrouwen zijn in actie tegen de hongerlonen waarvan de Twentse arbeiders maar moesten zien in 't leven te blijven. Een redacteur van een „socialistische“ krant moet daar iets tegen doen, niet tegen een maatschappelijke orde die de mensen tot de honger veroordeelt, maar tegen de vrouwen die protesteren.

Dat is heel normaal, tegenwoordig. Normaal is ook, dat hij op geen andere gedachte kan komen, dan dat zijn concurrent, de C.P.N., er wel achter zal zitten. Maar „a mans humor en journalistiek peil zijn enigszins buiten-normaal. De vrouwen hadden geschreeven: „Laat de man niet alleen staan in zijn strijd om verbetering. Ook wij vrouwen behoren erbij, eerst dan zullen de resultaten tastbaar en blijvend zijn.“

Deze twee zinnen inspireerden de Vrije Volk-redacteur tot de volgende geestigheid: „Tastbaar en blijvend, foel! En dan nog de adressen erbij te geven. Schande!“

Mijnheer, wij bevelen u aan; Koude afwassingen!

23 Februari 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 8

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm. Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgros 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

SPARTACUS
ORGAAN VAN HET
MARX-LENIN-LUXEMBURG FRONT
HALF FEBRUARI

Voor Vrijheid en Beschaving!

De laffe weersinwekkende ja.
Joodsche medeburgers is begonnen!

Arbeiders, technici, middenstanders
Hanteert de proteststaking
tegen dit brute geweld.

De vrijheid
van de Duine en Hollander nazi's wil
kneveling, mishandeling en arrestatie van
medeburgers Kiest de partij der zwak en trag.

Elk geweld moet met staking
beantwoord worden!

Maandag 25 Febr.
Aanvang 8 uur
Toegang 15 cent

HERDENKING FEBRUARI STAKING 1941

OPENBARE VERGADERING

Gebouw
„DE BRANKE GROND“
Nes 53-55, A'dam

★ Correspondentie van de Redactie

J. K. te W. In uw stukje over „Orde en Geweld“ komen o.i. goede dingen voor, maar als geheel vonden we het niet goed. Ge begint: „In deze maatschappij met zijn klassetegenstellingen, is het een merkwaardig verschijnsel, dat de z.g. „orde“ regelmatig in gevaar verkeert en dat al deze orde iedere keer moet worden hersteld... en altijd weer met geweld.“

Dat is de inleiding van een korte beschouwing, die voorafgaat aan de mededeling van het feit: In de gemeente Steijl „protesteerden de arbeiders, op hun manier, tegen het inhouden (of niet uitrekenen) van levensmiddelen, waar ze volgens de wet recht op hadden, maar de desbetreffende instantie wist niets anders te doen dan er gezagstroepen heen te zenden, om de arbeiders het protesteren af te leren.“

Dat is alles, wat ge omtrent dat stukje klassenstrijd op zichzelf vertelt. Uw conclusie is: „de bezittende klasse is gemeen en de arbeidersklasse is dom. Tussen deze twee polen voltrekt zich het werelddrama, zonder uitzicht op spoedig herstel. Dat we je in deze rubriek en niet in een persoonlijk schrijven onze bezwaren tegen je stuk mededelen, is, omdat een goede berichtgeving van de lezers over stukken klassenstrijd, die zij van dichtbij meemaken, van zo groot belang is. Je zegt, dat de arbeiders protesterden „op hun manier“. Welke manier? Lezers in andere plaatsen, meestal arbeiders, die ook zo het een en ander te protesteren hebben, zouden dat willen weten. Misschien was het een betere manier, dan die zij kennen. En dan: Bij wie hebben die arbeiders van Steijl geprotesteerd? Bij de autoriteiten? Of bij hun mede-arbeiders, om die tot gemeenschappelijk optreden te bewegen?

Verder zeg je, dat de z.g. maatschappelijke orde „altijd weer door geweld“ moet worden hersteld. Is dat wel juist? Aan het klassefront wordt nu eens hier, dan weer daar, gevochten. De berichten, die we elkaar daarvan geven, zijn eigenlijk gevechtsrapporten, waarin we elkaar zeggen: Zo en zo hebben de arbeiders daar gevochten en de tegenstander gebruikte dat wapen.

In de beschouwing, die je aan je gevechtsbericht vooraf laat gaan, vestig je de indruk, dat voor herstel van zijn orde, de tegenstander „altijd weer“ van dat ene, het gewelds-wapen, gebruik maakt. En dat is helemaal niet het geval.

B.v., als in deze tijd de mijnwerkers in Noord-Frankrijk, of de typografen in Parijs staken, gaan daar onmiddellijk de leiders van de „communistic“ of de „socialistische“ partij heen en trachten met een beroep op de noodzaak van hard werken, met beloften en met het prestige, dat ze als arbeidersleiders hebben, de verstoorte orde van het kapitaal weer te herstellen. Iets dergelijks zien we hier ook wel en we zullen het in de komende klassebotsingen vermoedelijk

steeds meer zien. Als je dan in je rapporten aan de arbeiders gesproken hebt van „altijd weer met geweld“ en inplaats van de gezagstroepen verschijnt daar iemand met een burgerpakje aan en een Arbeid-partij insigne of een sikkelt en hamertje op zijn jas, die de arbeiders weer in de werkorde van het kapitaal terug wil praten, dan zijn ze op dat wapen van de tegenstander niet verdacht.

Ook je conclusie: „de bezittende klasse is gemeen en de arbeidersklasse is dom“, kunnen we zo maar niet onderschrijven. Dat de arbeidersklasse dom zou zijn, is misschien wel of niet juist, al naar wat men onder „dom“ verstaat. Maar in je stuk wordt daarover in het geheel niet gesproken, we zien ineens die domheid maar in de conclusie verschijnen. En, aangezien we ook tot de arbeidersklasse behoren, voelen we er niets voor, zonder enige poging tot bewijzen, dom genoemd te worden.

Misschien tot verwondering van sommige lezers, maar we hebben ook bezwaar tegen dat woord „gemeen“ voor de bezittende klasse. Vanuit onze positie als arbeiders, die van haar te lijden hebben en tegen haar strijden, kunnen we zeggen, dat haar maatregelen gemeen zijn en dat zij gemeen is. Maar eigenlijk is dat woord veel te zwak, want het maakt ons het wezen van haar optreden niet duidelijk.

Dat wekt wellicht de voorstelling van een soort mensen, die bewust gemene dingen willen en doen. En het is, als we als revolutionaire arbeiders onze klassetegenstander juist willen schatten, er veel erger mee gesteld. Hij is namelijk overtuigd, dat hij, als klasse, niet gemeen is. Dat zijn klassedoel goed is, dat het recht is, dat zijn orde gehandhaafd en hersteld wordt. Toen in 1918, bij de beroemde „vergissing“ van Troelstra, de ministerraad in een soort paniek bijeen kwam en een van hen in zijn angst zei: „Laat Idenburg bidden!“, toen meenden die heren, dat hun god hen zou helpen, omdat zij een rechtvaardige zaak voorstonden en die demonstreerende arbeiders, die muitende soldaten en vooral daar in Duitsland die Spartacisten en in Rusland die Bolsjewisten slecht waren en met alle geweld moesten worden bestreden. En de hoge rechterlijke ambtenaar, die bij een staking in de suikerfabrieken ging onderkruipen, of minister Schermerhorn, die de B.S. naar de Rotterdamse haven stuurde, zijn overtuigd, dat ze recht doen. Vanuit hun klassepositie gezien, doen ze dat ook.

Als de heersende klasse uit bandieten en schobbejakken bestond, als ze „gemeen“ was in de gangbare betekenis van het woord, dan zou ze voor de arbeiders lang niet zo gevaarlijk zijn, dan nu. Ze zou de overtuiging van haar recht missen, ze zou niet in staat zijn, de grote meerderheid van de mensen haar ideeën van recht en